

BIBLIOGRAFIE

Katrien Cuypers, Wis Geysen en Johan Neyt,
departement Bibliotheek AMSAB

In het kader van dit themanummer maakten we een geannoteerde bibliografie uit de aanwinsten 1996 van de AMSAB-bibliotheek, die een bron kunnen zijn voor de vrouwengeschiedenis in de breedste zin van het woord; niet alleen recente publicaties, maar ook oudere interessante documenten uit schenkingen hebben we voor u geselecteerd en van annotaties voorzien.

Isabelle Blume schrijft aan de Belgische socialisten. - S.l. : s.n., [195?]. - Mult. p. - Franstalige versie op keerzijde

Trefwoord(en) : Duitsland - Bewapening - 1950-1955

Brief van de Belgische feministe en socialiste aan de BSP, waarin ze oproept tot solidariteit met de Duitse sociaal-democraten in hun strijd (1954-1955) tegen de herbewapening van West-Duitsland, die een bedreiging vormde voor de vrede en een hereniging van Duitsland. (K.C.)

Voor de opvoeding van de vrouwelijke jeugd = Pour l'éducation de la jeunesse féminine! / door Isabelle Blume. - [Brussel] : Socialistische Jeugd-centrale : SJW, 1930. - Mult. p. - Voordracht gehouden op de vrouwenconferentie in het Volkshuis te Brussel op 13 juli 1930

Trefwoord(en) : Onderwijs - Vrouwen

Bespreekt zowel in theoretische als in praktische zin de opvoeding van meisjes in de jeugdbeweging, die moet resulteren in meer onafhankelijkheid en verstandelijke en zedelijke ontwikkeling, maar waarin de voorbereiding van de vrouw op haar taak als goede huishoudster eveneens centraal staat. (K.C.)

Cours d'éducation et d'instruction pour les jeunes filles / par Isabelle Gatti de Gamond. - 2e éd. - Paris : Ghio, 1881. - 216 p.

Trefwoord(en) : Onderwijs - Vrouwen

Eén van België's bekendste voorvechtsters voor gelijkwaardige culturele ontwikkeling van vrouwen, schreef als directrice van de normaalschool van de Stad Brussel dit pedagogisch handboek over de intuïtieve onderwijsmethode, d.w.z. gebaseerd op observatie - naar het voorbeeld van Pestalozzi en Froebel - voor het eerste jaar van het basisonderwijs voor meisjes. (K.C.)

L'éducation de la femme / par Ch. le Hardy de Beau-lieu. - Paris ; Liège : Libr. internationale : Sazonoff, 1867. - 240 p.

Trefwoord(en) : Vrouwen - Opvoeding

Betog vanuit antiklerikale hoek over de noodzaak aan onderwijs voor zowel de volks- als de burgervrouw, voorwaarde tot de verbetering van haar lamentabele positie en de civilisatiegraad van de maatschappij; in appendices zijn ter ondersteuning passages opgenomen uit het werk van progressief-liberale intellectuelen als Bastiat, Emile de Laveleye, de Tocqueville. (K.C.)

Hidden from history : 300 years of women's oppression and the fight against it / by Sheila Rowbotham. - London : Pluto Press, [1996]. - 182 p.

Trefwoord(en) : Groot-Brittannië - Vrouwengeschiedenis

Interpreteert vanuit links-feministische invalshoek de geschiedenis van de onderdrukking van de vrouw in Engeland bij de opkomst van het kapitalisme en de strijd voor gelijkheid vanaf de zgn. puriteinse revolutie (mid-den 17e eeuw) tot ongeveer 1930, het einde van de eerste feministische golf. (K.C.)

Verklaring van de rechten van de vrouw en burgeres : (Parijs 1791) / door Olympe de Gouges ; ingeleid en van commentaar voorzien door Hannelore Schröder. - Kampen : Kok Agora, 1989 - 140 p.

Trefwoord(en) : Feminisme

De Franse schrijfster en politiek activiste schreef in 1791 de verklaring van de mensenrechten van de vrouw, onder de titel "Déclaration des droits de la femme et la citoyenne", waarmee ze 200 jaar geleden het begin inluidde van de feministische strijd; eerste Nederlandstalige uitgave van dit rechtsfilosofisch document. (K.C.)

Abortus / onder redactie van Micheline Scheys; woord vooraf van Leona Detière. - Brussel : VUB-Press, 1993. - 280 p.

(Rapporten en Perspectieven omtrent vrouwenstudies; 4)

Trefwoord(en) : Abortus

Verzameling artikels over de abortusproblematiek : o.a. een overzicht van de liberalisering van de abortuswetgeving in België (1970-1990), kwantitatieve gegevens omtrent abortushulpverlening in België, abortus in onze buurlanden, abortus en contraceptie in de Middeleeuwen, de juridische en ethische aspecten. (W.G.)

Vrijen is prettig : seks en antikonceptie. - Gent : Dolle Mina. - 23 p. : ill.

Trefwoord(en) : Vrouwenemancipatie - Geboorteregeling

Voorlichtingsbrochure opgesteld om vrouwen te wijzen op hun rechten binnen de seksuele relatie en komaf te maken met de heersende moraal die voorschrijft dat seksualiteit enkel in functie van voortplanting staat; bevat praktische informatie over seks en contraceptie. (K.C.)

Abortus - anticonceptie : standpunt Dolle Mina - GROV (Groep Rooie Vrouwen) tegenover rapporten Staatskommissie ethische problemen. - Gent ; Antwerpen : Dolle Mina : GROV, 1976. - Mult. p.

Trefwoord(en) : Abortusstrijd

Reactie op het meerderheids- en minderheidsrapport van augustus 1976 - resp. pro en contra liberalisering van abortus - van de Staatskommissie voor Ethische Problemen. Onthaalt het rapport pro-legalisering positief, maar bekritiseert dat volledige depenalisering en de uitvoering van het rapport anticonceptie niet werden opgenomen. (K.C.)

Avortement : la femme décide / par Ida Dequeecker. - Gand : Fonds L. Lesoil, 1977. - 92 p. - (Féminisme et socialisme ; 1)

Trefwoord(en) : België - Abortus - Trotskisme

Standpunt van de vrouwelijk RAL-vleugel over abortus; eist de bevrijding en het zelfbeschikkingsrecht van de vrouw door onvoorwaardelijke depenalisering van abortus gecombineerd met een degelijke contraceptiepolitiek, en dit als onderdeel van de strijd tegen de kapitalistische onderdrukking van de vrouw. (K.C.)

De vrouwen dragen de helft van de wereld op hun schouders. - [Antwerpen] : Vrouwenkomitee van AMADA, s.a. - 36 p. : ill.

Trefwoord(en) : Vrouwenemancipatie - Alle Macht Aan De Arbeiders (AMADA)

Propagandabrochure met radicaal antifeministische stelling : feministen maken mannen tot de vijand, terwijl arbeidersmannen en -vrouwen één front zouden moeten vormen in de strijd tegen het kapitalisme. (K.C.)

La politique des droits : citoyenneté et construction des genres aux 19e et 20e siècles / sous la dir. de Hans Ulrich Jost, Monique Pavillon et François Valloton. - Paris : Kimé, 1994. - 157 p. - (Perspectives politiques; 1)

Trefwoord(en) : Vrouwen - Stemrecht

Internationaal en interdisciplinair onderzoek naar de ontkenning van burgerlijke en politieke rechten van de vrouw binnen het liberalisme, de burgerlijke maatschappij en de democratieën. Stromingen die zich, paradoxaal, beroepen op een gelijkheid van alle individuen. Met Belgische bijdragen van Eliane Gubin, over het vrouwenstemrecht, en Régine Beauthier over het huwelijksrecht. (W.G.)

Vrouwen en politiek : het profiel van de kandidaten (op Nederlandstalige lijsten) bij de verkiezingen van 24 november 1991 : een vergelijking tussen vrouwen en mannen / door Mieke Van Haegendoren, Rina Vanherck en Mieke Van Nuland. - Brussel : Kabinet v.d. Minister van Gelijke Kansenbeleid, 1993. - 76 p.

Trefwoord(en) : Politiek - Vrouwen

Resultaten van het vergelijkend onderzoek door het UIA-Steunpunt Vrouwenstudies, om de oorzaken van de permanente ondervertegenwoordiging van vrouwen in de politieke wereld te detecteren; komt tot de bevinding dat mannen hun politieke voorsprong op vrouwen vaak danken aan hun hogere beroepsfuncties die meer tijdautonomie en belangrijke contacten toelaten, en de mogelijkheid de beslommeringen van het gezin over te laten aan de partner. (K.C.)

Evaluatie verkiezingscampagne : resultaten enquête vrouwelijke kandidaten Kamer, Senaat, Vlaamse Raad : parlementsverkiezingen 21 mei 1995 / Socialistische Vrouwen (SV). - Brussel : SV, 1995. - 15 p.

Trefwoord(en) : Verkiezingspropaganda - Socialistische Vrouwen (SV) - Parlementsverkiezingen van 1995

Rapport over de enquête gehouden door de SV - naast de initiatieven tot verkiezingsanalyse van de partij zelf - onder vrouwelijke kandidaten van de SP bij de verkiezingen van 21 mei 1995, om te peilen naar de effectiviteit van de door de SV ter beschikking gestelde campagne-middelen. (K.C.)

Vrouwen en politiek : kansen voor vrouwen in de gemeente- en provinciepolitiek / Socialistische Vrouwen (SV). - Brussel : SV, 1995. - 51 p.

Trefwoord(en) : Politiek - Vrouwen

De evolutie sinds de provincie- en gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober 1994 in de participatie van vrouwen in het provincie- en gemeentebestuur wordt statistisch geanalyseerd, omdat op dit politieke niveau de vertegenwoordiging van vrouwen het snelst stijgt. (K.C.)

Gelijke kansen in Vlaanderen : gelijke kansen voor vrouwen en minderheden / door Anne Van Asbroeck. - Brussel : Min. v.d. Vlaamse Gemeenschap, 1995. - 38 p. - (Beleidsbrief 1995)

Trefwoord(en) : Vrouwenbeweging - Minder-validen - Emancipatiebeleid - Migranten - Homobeweging - Lesbische beweging

De Vlaamse minister van Gelijke Kansenbeleid (een nieuwe Vlaamse bevoegdheid sinds 1995) geeft een overzicht van de stand van zaken en haar visie op het te voeren beleid inzake de bestrijding van discriminatie, niet alleen van vrouwen maar ook van minderheids-groepen als migranten, homo's en lesbiennes en gehandicapten. (K.C.)

Vrouwen in Vlaanderen / Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). - Brussel : SERV, 1996. - 115 p. : graf.

Trefwoord(en) : België - Statistiek (vorm) - Vrouwen

Bundeling van becommentarieerde recente statistische gegevens over de sociaal-economische situatie van de vrouw in Vlaanderen op demografisch vlak, qua mogelijkheden van kinderopvang, qua onderwijs en vorming en op de arbeidsmarkt. (K.C.)

Vies des femmes 1830-1980. - Bruxelles : BBL, 1980. - 192 p. : ill. - Tentoonstelling gehouden van 16 oktober tot 30 november 1980 t.g.v. Europalia 80 - België 150

Trefwoord(en) : België - Vrouwenbeweging

Catalogus bij de gelijknamige tentoonstelling gerealiseerd in het kader van de 150-jarige onafhankelijkheid van België; wil een beeld scheppen van het privé- en maatschappelijke leven van de vrouw in België doorheen de beschouwde periode; met verscheidene historische bijdragen, o.a. een overzichtelijke geschiedenis van de Belgische feministische beweging, over vrouw en arbeid, de vrouw in de kunst als model en als kunstenaars, de feministische literatuur. (K.C.)

Mémoire de femmes en Famenne dans la première partie du siècle. - Somme-Leuze : Groupe ACRF de Somme-Leuze, [1994?]. - 415 p. : ill. (Collection Histoire Collective ; 11)

Trefwoord(en) : Vrouwen - Famenne

Gewone vrouwen vertellen in detail over de materiële, economische, sociale, politieke, culturele, religieuze aspecten van hun dagelijkse leven in de Waalse rurale samenleving voor 1945; de getuigenissen zijn regelmatig in het Waals dialect, waardoor vertaling noodzakelijk was. (K.C.)

Nationalisme, racisme en gender in Europa : 19-21 november 1993 / door Pauline van Gelder. - [Amsterdam?] : EFLF, [1993?]. - 121 p. : ill. - Verslag van de 8e conferentie van het European Forum of Left Feminists (EFLF)

Trefwoord(en) : Racisme - Nationalisme - Europa - Gender

Congres over de rol die gender speelt in het opkomend nationalisme in Europa; doel van de meeting was meer solidariteit te smeden tussen de Europese vrouwenbewegingen in de strijd tegen racisme. (K.C.)

La réalité de la vie des femmes iraniennes. - S.l. : L'Organisation Démocratique des Femmes Iraniennes, [1975]. - 15 p. : ill. - Gepubliceerd in het kader van het Internationaal Jaar van de Vrouw 1975

Trefwoord(en) : Vrouwen - Iran

Schets van de minderwaardige positie van de vrouwen in Iran op dat ogenblik (bewind van de sjah). Beschrijft de moeizame maar verbeterde strijd van de vrouwenbeweging voor gelijkberechtiging vanaf haar ontstaan vlak na de Tweede Wereldoorlog en de moedige bijdrage van Iraanse vrouwen aan het verzet tegen het regime. (K.C.)

Sekse en oorlog / onder red. van Mineke Bosch, Corrie van Eijl en Myriam Everard ... [et al.]. - Amsterdam : IISG, 1995. - 192 p. : ill. - (Jaarboek voor vrouwengeschiedenis ; 15)

Trefwoord(en) : Oorlog - Vrouwengeschiedenis

Essays waarin de rolverdeling tussen de seksen in relatie tot oorlog wordt onderzocht. Met bijdragen over sekse en oorlog in België tijdens de Eerste Wereldoorlog, "vrouwensoldaten" en vrouwen in wapenrok in Frankrijk aan het eind van de 19e eeuw, het toegenomen nationaal besef van Nederlandse vrouwen n.a.v WO II en de betekenis en rol van vrouwen in nazi-Duitsland. (J.N.)

Feminisme en verbeelding / onder red. van Mineke Bosch, Corrie van Eijl en Myriam Everard ... [et al.]. - Amsterdam : IISG, 1994. - 218 p. : ill. - (Jaarboek voor vrouwengeschiedenis ; 14)

Trefwoord(en) : Utopisme - 19e eeuw - Vrouwengeschiedenis - Feminisme

Een gevarieerd aanbod van artikelen over de strijd om betekenissen van mannelijkheid en vrouwelijkheid in taal, beeld en verbeelding, waarmee de opkomst van de vrouwenbeweging gepaard ging. Aan bod komen de Engelse Suffragettes, coöperatieve huishouding als feministisch ideaal en enkele biografische studies over o.a. Catharina Alberdingk Thijm, Elise van Calcar en Mina Krüseman. (J.N.)

Deugd en ondeugd / onder red. van Josine Blok, Mineke Bosch en Amalia Deekman ... [et al.]. - Amsterdam : IISG, 1993. - 192 p. : ill. - (Jaarboek voor vrouwengeschiedenis ; 13)

Trefwoord(en) : Seksuele ethiek - Vrouwengeschiedenis

Essays waarin de historische relatie tussen sekse, deugd en ondeugd wordt onderzocht. Met bijdragen over onder meer de beeldvorming over vrouwen in de Franse *Ars Erotica*, huwelijks- en echtscheidingsperikelen aan het eind van de achttiende eeuw, en een detailstudie over deugdzame vrouwen afgebeeld in een prentenserie van Crispijn de Passe de Oude. (J.N.)

Het zaad der middeleeuwen / redactie Corrie van Eijl, Myriam Everard, Marieke Hellevoort ... [et al.]. - Amsterdam : IISG, 1996. - 191 p. : ill. - (Jaarboek voor vrouwengeschiedenis ; 16)

Trefwoord(en) : Middeleeuwen - Vrouwengeschiedenis

Essays met als centraal thema de relatie genderstudie en mediëvistiek. Aan de hand van verschillende biografische studies over o.a. Johanna van Valois, de heilige Barbara van Nicomedia, Caritas Pirckheimer en Jeanne d'Arc, enz. wordt de relatie middeleeuwse vrouwen, sekse en macht vanuit verschillende middeleeuwse bronnen onderzocht (J.N.)

Les femmes luttent pour leur emploi : juin '82-juin '83 / préf. de F. Fourez. - Jumez : Stany Dembour, [1983]. - 192 p. : ill.

Trefwoord(en) : Vrouwenarbeid - Stakingen

Verslag van de strijd van de arbeidsters van Concord-Lighting (regio Charleroi) voor het behoud van de werkgelegenheid. In dagboekvorm worden de bedrijfsbezetting en de latere staking beschreven. Met aandacht voor de solidariteitsgevoelens, verwachtingen, vastberadenheid en twijfels van de actievoersters. (W.G.)

La situation des femmes travailleuses en Europe : séminaire régional à Budapest. - Budapest : Tancsics, 1979. - 147 p. : ill.

Trefwoord(en) : Vrouwenarbeid
Neerslag van de lezingen gehouden op een seminarie georganiseerd door het Wereld Vak Verbond, Internationale Raad van Sociaal-Democratische Vrouwen en De Nationale Vrouwen Raad van Hongarije (14-17 november 1978). In een gemeenschappelijk communiqué van de vakbonden en de vrouwenorganisaties wordt de strategie voor de strijd om de economische, sociale, politieke en culturele rechten van de werkende vrouw uitgetekend. (W.G.)

Rosa Luxemburg : brieven uit de gevangenis / vert. door A. Romein-Verschoor. - Laren : De Nieuwe Tijd, s.a. - 79 p.

Trefwoord(en) : Luxemburg, Rosa (biografieën)

Persoonlijke correspondentie van de Duitse communistische militante (1871-1919) met de vrouw van haar medestander Karl Liebknecht gedurende haar meer dan twee jaar lange gevangenschap tijdens de Eerste Wereldoorlog. Laat de gevoelige, menselijke kant van deze strijdbare vrouw zien. (W.G.)